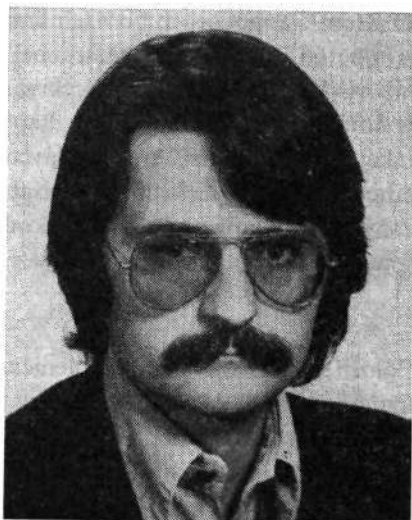

**Tvoje igrače,
skoraj angeli**

Ivo
Svetina

- I V zibki sinjih in belih glasov sveta se je naselil utrip makovega srca, zlató kot žganje mehkega jezika in vonja pritlikavega kot mesto iz kock, da je miza žalosti prazna in kruh, da ječi pod tančico snega, ki se poročna noč spušča iz visokega zraka nad dolino vseh dolin k še bolj črni zaročenki, da stehta tvoje igrače, skorajda angele. In tu stojiš, hiša zvestobe, pred menoj, sredi prvega jutra, da se stene domovine pnó kot Stol strmo in da ni oken ne vrat na tej edini slovenski katedrali, ki praznik joče za kamnitim prestolom avstrijske bolečine. Poj z menoj, saj si rast mojih las, guba mojih vek, žarek, ki doji oko; poj, ker se hraniš z menoj, ki nisem več mati besed, ogrlica gazelinega vratu; nič več nisem sveti prag, preko katerega stopa ljudstvo zaljubljenega jezika in se rajaska ptica prilizuje že zlatim sulicam kletke sredi prestolnice molka. Samo še odposlanec glasu sem, ki se srebrn dim vije v polžu tvojega spečega ušesa.
- II Zima je dežela daleč za rdečimi morji, kjer čas spi in samo ti in moja nikdar naspana pisava bosta pela račkam, ki se zle zaganjajo v zgodnje cvetove ledu,

prekrivajoče ogledalo svečenice, darujoče svoje otroke igračam sredi purpurnega otočja, skorajda že večnosti. In človeška govornica bo izginila iz najinih knjig, le ribe in rože bodo neveste beline v prosojni pokrajini nič višji od spečega papirja, ki naju zasipa, ko sediva v naročju najine gore in se utapljava v narasli risbi reke, nad katero si, srečen slavček, izplul iz objema črnega maminega plodu in izpisal na moje čelo podobo zahvale, oblikovano v oljčni skodelici, iz katere sem te pil spodaj v Delfih.

III Položil sem svoje ime na pleničko tvojega spanja, kamor odideš, da rasteš z igračkami, bitji, skorajda angeli, ki umirajo od toplote, ko sonce zbere svoje vojščake med piramidami in se hrbtenica reke v znamenju očesno modre kače ovije okoli maminih bokov, ko je praznik nosečih ibisov, ki so te prepeljali na žadasti ladjici preko solz neba, ki so padale skozi moje roke sneženo seme in je znotraj tebe, pod kožo, ki ni ne krzno ne papirus, raslo mesto zlatega zraka. In potujem po tvoji plitki deželi in mesec diha namesto mene in riba se stisnem h kupoli tvojega prvega svetišča, da ne boš nikdar zagorel koralni grm v prerokbi, ki nosi tvoje lase, ker bom popil tvojo luč kot tanko vino in si izbral visoko ležišče med spomeniki strupenega papirja, ki se opoj sveti v ajdovi ženski, nič več deklici, da ne bo od mene nobenega kruha več, ne krute besede, kajti kot žila piščalke se bom potopil med trsjem v bližini hiše, kjer spijo račke. In pozabila bova na knjige, ki se šopirijo papige na mizi poslednjega obeda, da se bakrena polt tujih črk spreha ježa po grlu molitve.

IV In tvoja prva igrača, skoraj angel, je stopila k meni in ježa je zasijala zvezda nad pokrajino, ki je srebrna žlička plula v kači svetlobe skozi gozd modrih snegov. Podaril sem ji rano svojih ust in vodi je bilo ime kamen in ognju kragulj. V zvoku mračne piščali si bos plesal po konjskem hrbtu in Marijina hiša se je vrtela v polžu vetra kot šotor, sešit iz gazelje kože. In luna II je odprla vrata na vzhod, da se je miza reke dvignila k sončevemu zrcalu in so račke zapele ljubezensko pesem.

In bil sem pastir tvoje obleke in hrana, ki sem jo nosil k tvojemu grenkemu vzglavju, je dišala bolj kot cimet, ko besede niso več imele otrok in je barva na blagoslovljenih slikah tvojega rojstva bila globoka kot morje pod vrhom neba. Samo še knjiga je bila moj dom, ko si rasel angel med valovi, spirajočimi okna v mestu iz kock. Sveti gomolji so vzkli pod tvojimi majhnimi dlanmi in v dimu je moja pisava postajala grob rajske ptice, topla in temna za pramen tvojih las. In samo še piramida je zakrivala mojo hišo, ki se je z mesečino selila v državo angelskih igrač.

Beno
Zupančič

Spet doma

Po škripajočih lesenih stopnicah se v mraku vzpenjata dva moška v partizanskih uniformah.

Prvi ima kakih petintrideset let in na angleški bluzi rumene kape-tanske našitke. Za pasom mu visi velika nemška pištola. Drugi je mladenič — morebiti ima komajda sedemnajst let. Na sebi ima tesno prepasan nemški oficirski suknjič, v desnici pa drži angleško brzostrelko, obrnjeno s cevjo k tlom.

Na vsakem stopniščnem presledku malo postojita, se spogledata in skušata v mraku razbrati imena stanovalcev.

Mladeniču očitno nekaj ni jasno, a si ne upa vprašati. Nos ima malo prifrknjen in oči svetle in igrive.

V tretjem nadstropju končno obstaneta. Kapetan se skloni k vratom, da bi prebral ime na ploščici, a ga ne more več. Potem zavrti starinski zvonec.

Že trenutek nato se vrata odpro, v svetlobi štiridesetsvečne žarnice se prikaže ženska srednjih let in za njo svetlolasa deklica — napol otrok, napol že dekle.

Nastane trenutek tišine, v katerem si ogledajo drug drugega, preden ženska mirno vpraša:

»Želite, prosim?«